

Laitenäytön vastaanottokoulutus

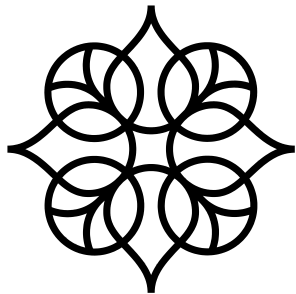
Jaana Kuorelahti

Laiteturvallisuuskoordinaattori

31.10.2023

Koulutuksen sisältö

- Asiakas- ja potilasturvallisuus ja siihen kuuluva laiteturvallisuus
- Laitenäytön vastaanottaja
- Laiteajokortti
- Näyttöprosessi
- Osaamisen arviointi

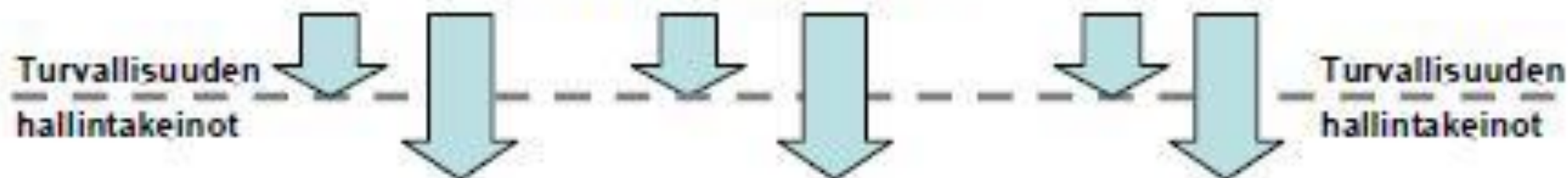
Asiakas- ja potilasturvallisuuteen kuuluvat

- hoidon turvallisuus,
- lääkehoidon turvallisuus ja
- laiteturvallisuus

Useat eri lait ottavat kantaa asiakas- ja potilasturvallisuuteen ja luovat näin tiukat ehdot ja vaatimukset turvalliselle hoidolle.

LAITETURVALLISUUS	HOIDON TURVALLISUUS	LÄÄKEHOIDON TURVALLISUUS
<ul style="list-style-type: none"> • Laitteet • Laitteiden käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> • Hoitomenetelmät • Hoidon toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Lääkkeet • Lääkitys

Toimintaan liittyvät vaarat

VAARATAPAHTUMA

Läheltä piti -tapahtuma

Haittatapahtuma

Ei haittaa potilaalle

Haittaa potilaalle

Kuva 1. Potilasturvallisuuden osa-alueet (mukaillen Sosiaali- ja terveysministeriö, 2009)

Lääkintälaitteiden klinisen käyttöosaamisen varmistaminen Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä (YK 6/2018)

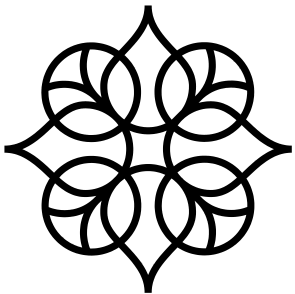
- Laki lääkinnällisistä laitteista (719/2021) määrää, että **lääkinnällisiä laitteita käyttävien henkilöiden laiteosaaminen on varmistettava ja dokumentoitava**
- Lääkintälaitteosaamisen varmistaminen koskee kaikkia klinisessä työssä lääkinnällisiä laitteita käyttäviä työntekijöitä (lääkärit, hoitohenkilöstö) ja soveltuvin osin puhdistamiseen osallistuvia ja loppukäyttäjän tekemistä huolloista vastaavia (sairaala- ja välinehuoltajat)

Laitenäytön vastaanottaja

tulee nimetä yksikkö- tai palvelualuekohtaisesti laitemäärän ja tarpeen mukaan (esihenkilö nimeää)

voi olla lääkäri, hoitohenkilöstön tai puhtauspalveluiden edustaja (laitteen puhdistuksen osalta)

tulee käydä näytön vastaanottajille suunnattu koulutus (2-3 h) ennen tehtävässä toimimista

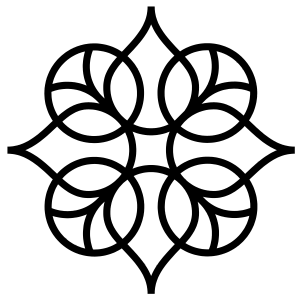

Laitenäytön vastaanottaja

voi ottaa vastaan näyttöjä niistä laitteista, joista hänellä itsellään on voimassaoleva laiteajokortti

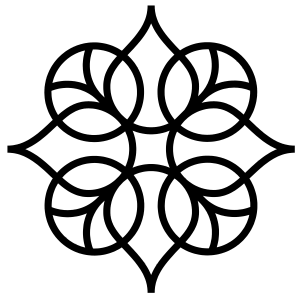
Pääsääntöisesti näytöt annetaan oman yksikön näytön vastaanottajalle.

Joidenkin harvinaisempien laitteiden osalta näyttö voidaan antaa toisen yksikön näytön vastaanottajalle, jolla on tähän pätevyys

Vrt. laitevastaava

- Jokaisen potilaita hoitavan yksikön tulee nimetä henkilöstöstä laitevastaava
- Laitevastaava kouluttaa, perehdyttää, ohjaa ja neuvoo henkilöstöä laitteiden käytössä sekä laiteturvallisuuudessa
- Laitevastaava toimii yksikkönsä asiantuntijana laitteiden hankintaprosessissa
- Laitevastaava on velvollinen osallistumaan laitevastaavien täydennyskoulutukseen

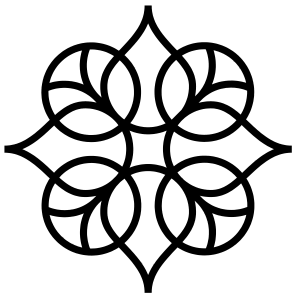

Laiteajokortit ja laitenäyttösuoritukset

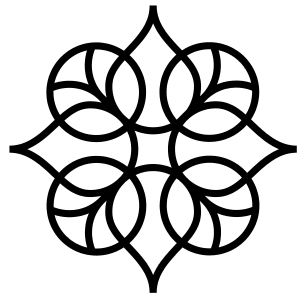
- Laiteajokortti on laitekohtainen listaus osaamisvaatimuksista
- Laiteajokortti on hyväksyttävä ennen käyttöönottoa
- Hyvinvointialueen laiteajokortit löytyvät osoitteesta:

[Laiteturvallisuus - Kotisivu \(hyvaks.fi\)](https://www.hyvaks.fi)

- Potilaita ja asiakkaita hoitavien yksiköiden tulee laatia dokumentti (Excel) yksikössä käytettävistä laitteista
 - Esihenkilö vastaa dokumentin ajantasaisuudesta
- Laitenäyttösuoritus laitekohtaisesti on voimassa 5 vuotta, mutta henkilöstön laiteosaaminen on päivitettävä ja varmistettava joustavasti laitekannan uudistuessa

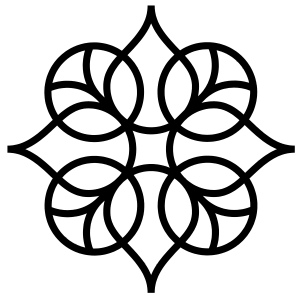
Laiteajokortti verenpaine- mittarista

Laite	OMRON M6 -verenpainemittarin
Kuva laitteesta	OMRON M6 AC on pienikokoinen, täysautomaattinen, oskillometrisellä periaatteella toimiva verenpainemittari.
Välineet ja tarvikkeet: Tarvittavat välineet ja tarvikkeet)	Verenpainemittari ja mansetti
Laitteen peruskäyttö ja ominaisuudet (Käyttökuntoon saattaminen, käytön toteuttaminen, käytön jälkeen ja säilytys)	<u>Käytön toteuttaminen</u> <ul style="list-style-type: none">* Mansetin asettaminen* Laitteen käynnistäminen* Verenpaineen mittaaminen* Mansetin poistaminen* Laitteen sammuttaminen* Muistiin tallennettujen mittausarvojen tarkastelu <u>Käytön jälkeen</u> <ul style="list-style-type: none">* Mittarin ja mansetin puhdistaminen* Paristojen vaihto tarvittaessa
Käyttöturvallisuus (Osaa tunnistaa laitteesta, käyttäjästä, potilaasta tai ympäristöstä johtuvat häiriöt ja toimia asianmukaisesti) (Tietää kenelle ja miten raportoidaan toimintahäiriöistä tai viasta)	<u>Virheilmoitukset</u> <ul style="list-style-type: none">* Tunnistaa laitteen antamat virheilmoitukset ja osaa toimia asianmukaisesti* Vianetsintä <u>Yleiset varoimet</u> <ul style="list-style-type: none">* Laitteen käsittely <u>Toiminta erityistä huomiota vaativissa tilanteissa</u> <ul style="list-style-type: none">* Loukkaantunut tai hoitoa saava käsi* Kädessä on valtimo-laskimo-suntti* Vakavat verenvirtaus tai verisairauksista kärsivät potilaat
Puhdistus ja huolto (Tietää missä, milloin ja millä aineilla tehdään laitteen puhdistus sekä huollon toteuttaminen)	Suojele laitetta vaurioilta seuraavien ohjeiden mukaan: <ul style="list-style-type: none">* Säilytä laitetta ja sen osia puhtaassa ja turvallisessa paikassa.* Puhdista mittari ja mansetti pehmeällä liinalla, joka on kostutettu Oxivir Plus 3,5 % pintadesifektioaineella Kalibrointi ja huolto <ul style="list-style-type: none">* Tämän laitteen tarkkuus on testattu huolellisesti, ja se on suunniteltu pitkää käyttöikää varten.

Laitenäyttösuoritukset

	LAITE	Defibrillaattori Corpuls AED	Bowa diatermia	Bowa savuimuri	Daavlin UVA/UVB laite	Aktilite L128 PDT- laite	Idromed 5 GS iontofooresilaite	Ultimate 450 hiontalait e	Waldmann 182 UV paikallispuv alaite	MSI ABPI MD automatis oitu olkavarsip aineindeks in mittalaite	
1											
2	TYÖNTEKIJÄ	LAITETUNNUS	L20205910	L20211234	L20199876	L20205456	L20020891	L20188767	L2110081	L20190501	L20181089
3	Yksikkö, hoitohenkilöstö										
4		Henkilönumero									
5	xxxxx xxxxxxxx	568953	17.2.2022	14.1.2021	14.1.2021	14.1.2021	1.3.2019				
6	xxxxx xxxxxxxx	369958	18.2.2022	14.1.2021	14.1.2021	14.1.2021	2.3.2019				
7	xxxxx xxxxxxxx	45787	19.2.2022	14.1.2021	14.1.2021	14.1.2021	3.3.2019				
8											
9											

DUODECIM
OPPIPORTTI

KESKI-SUOMEN KESKUSSAIRA...
OMA OPPIPORTTI

SISÄLLÖT OMA KANSIO RAPORTIT TERVEYSPORTTI

Kirjoita hakusana ✕

KAIKKI KURSSIT KIRJAT LAITEKOULUTUKSET LUENNOT VIDEOT TESTIT

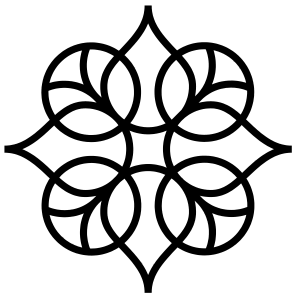
KOKONAISUUDET

AIHEALUEET ▾ UUTUUDET OMAT SUOSIKIT

Sisältöjä on rajattu Laitekoulutukset -aineistoihin.

				
Defibrillaattorit	EKG-laitteet	Hengityksen tuki- ja korvaushoidon laitteet	Imulaitteet	Kannettavat lääkeannostelijat
LAITEKOULUTUS	LAITEKOULUTUS	LAITEKOULUTUS	LAITEKOULUTUS	LAITEKOULUTUS

Duodecim verkkokurssit ovat osa osaamisen varmistamista. Yleiskirjeen mukaisesti verkkokurssin suorittamista suositellaan laitteista, joista se on saatavilla ja joista antaa näytön

Näyttöprosessi

Näyttötilanteen valmistelu

- Käytettävissä oleva työaika ja paikka
- Tarvittavat välineet saataville
- Näyttötapa

Lupa potilaalta!

Laiteajokorttiin tutustuminen

- Laitteen käyttötarkoitus ja toimintaperiaate
- Käyttöturvallisuus
- Laitteen peruskäyttö ja ominaisuudet
- Kunnossapito ja puhdistus

**Suositteltu kesto
noin 15 min**

Osaamisen havainnollistaminen = näyttötilanne

- Näyttö** (osaamisen näyttäminen simuloidussa tilanteessa)
- Näyttö kliinisessä hoitotilanteessa**
- Luento-tyyppinen näyttö** (osastotunti, meeting, laite-edustajan antama koulutus)

Osaamisen arviointi

- Suoritusta arvioidaan suhteessa osaamisvaatimukseen
- Suorituksesta annetaan realistista ja rakentavaa palautetta
- Oppimistilanne

**Arvioi mahd. riskejä:
Aseptiikassa
Potilaan ja työntekijän
turvallisuudessa
Potilaan huomioimisessa**

Osaamisen dokumentointi

Hyväksytty/ hylätty eli tarvitsee harjoitusta
Suorituksen kirjaaminen laiteajokorttiin

HUOM! Tulos on luottamuksellinen eli sitä ei kerrota muille kuin näytön suorittajalle ja hänen esihenkilölleen

Näyttötilanne

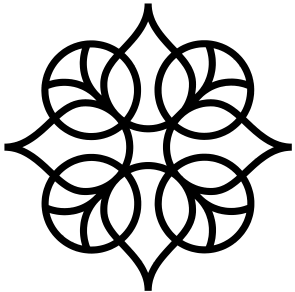
Näyttötilanteessa on hyvä kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- Rauhallinen ympäristö
- Kannustava ja luottamuksellinen ilmapiiri
- Kyseessä on molemminpuolinen oppimistilanne
- Näyttötilanteen tulisi olla mahdollisimman realistinen

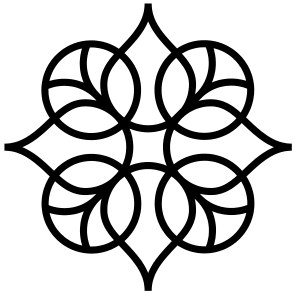
Laadullinen vs. määrällinen arviointi

- Oppimistulosten määrän ja laadun arviointi
= määrällistä **TOTEAMISTA** (numerot)
- Arviointi kytkeytyy oppimisprosessiin jatkuvana ja aktiivisena toimintana = laadullista
= **KEHITTÄVÄÄ ja OHJAAVAA**
- Laiteosaamisessa ei arvioida osaamisen tasoa erikseen
(välttävä, erinomainen),

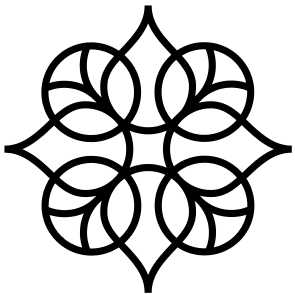
Arviointi ja palaute

- Arviointiin liittyy usein arvottamista
 - ”Onnistuit” / ”Epäonnistuit”
- Palaute on kuvailevaa
 - ”Minulle toimintasi näyttäytyy...”, ”Minä havaitsin...”
- Halutessasi voit ennen palautetta ja arviointipäätöstä pyytää näytön antajaa kertomaan, kuinka näyttö hänen omasta mielestään meni (itsearviointi)
- Palautteen antaminen vaatii vastaanottajalta reflektointia → valitse rauhallinen tilanne, jossa annat palautteen
- Voidaan antaa myös arvioivaa palautetta (laitenäytössä!)
 - Selkeät tavoitteet tai arviointikriteerit, joihin nojaudutaan
 - Tärkeää, että kriteerit ovat samanlaisia kaikille ja ne ovat tiedossa sekä palautteen antajalla että vastaanottajalla
- Palautteen antaminen vaatii vastaanottajalta reflektointia → valitse rauhallinen tilanne, jossa annat palautteen
- Hyvä palaute on realistinen ja rakentava, se kannustaa ja ohjaa osaamisen kehittämisessä

Arviointipäätös

- Hyväksytty / hylätty eli tarvitsee harjoitusta
- Arviointipäätös perustuu tehtyihin **HAVAINTOIHIN SUORITUKSESTA**
- Omia havaintoja tulee verrata laiteajokortissa määriteltyihin osaamisvaatimukseen -> omaa arviota voi varmistaa kysymällä!
 - **MIKSI TEIT NOIN?**
 - **MIKÄ TÄSSÄ ON TÄRKEÄÄ?**
- **Arviointipäätös on siis teidän tekemä tulkinta näytön suorittajan osaamisesta suhteessa määriteltyihin osaamisvaatimukseen**
- Laitenäytön päätteeksi annetaan arviointipäätös ja perustellaan se suullisesti

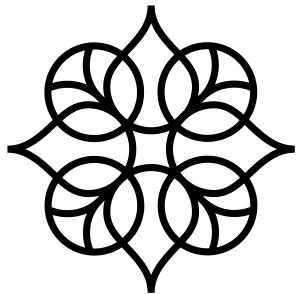

Hylätty suoritus = tarvitsee harjoitusta

- laiteajokortissa määritellyt osaamisvaatimukset ja yleiset arviointiperusteet eivät täyty
- kerrotaan mikä sujui, mutta mitä osaamista näytön antajan tulee opetella ja miten (palaute on hylätyn suorituksen kohdalla erityisen tärkeää)
- sovitaan milloin näyttötilanne uusitaan

Näyttötilanteen keskeyttäminen potilastyössä

- Varmistetaan näytön antajan osaaminen suullisesti ennen näyttöä potilastyössä
- Potilashoito ei saa vaarantua
- Etukäteen sovitaan keskeytystapa ja tilanne puretaan hoitotilanteen jälkeen

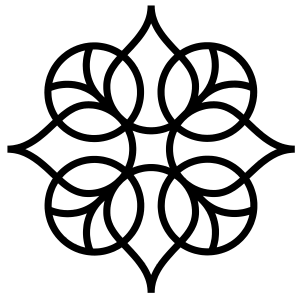

Osaamisen arviointi –harjoitus

Sovellettu HUS:n perusterveydenhuollon yksikön luomasta Päätöksentekopelistä (Arja Helin-Salmivaara et al. 2016)

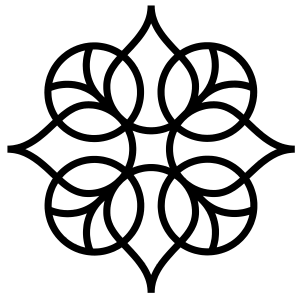
Harjoituksen tavoitteet

- Harjoitella osaamisen kriteeriperustaista ja ohjaavaa arviointia toiminnallisesti
- Kokeilla osaamisen arviointia näytön vastaanottajana, itsearviointina ja vertaisarviointina
- Jakaa näkemyksiä ja käsitellä kokemuksia yhdessä
→ laajentaa ymmärrystä ja osaamista
- Vahvistaa ja yhtenäistää arviointia (mitä, miten, miksi)

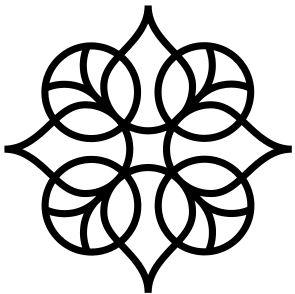
Arviointikriteerit (2 kriteeristöä)

1. Suorituksen arviointi näyttötilanteessa
tulos: hyväksytty – tarvitsee harjoitusta + perustelut
2. Arviointi harjoituksessa
→ Hyvän arvioinnin kriteerit (alla): tuli esille / ei tullut esille, mikä meni hyvin, mitä olisi voinut tehdä toisin?
→ tulos: palautetta osallistujille, yhteinen ymmärrys osaamisen arvioinnista ja näytön vastaanottamisesta
 - Mahdollisten riskien huomioiminen
 - Potilaan ja työntekijän turvallisuus
 - Potilaan huomioiminen ja laitteen turvallinen käyttö

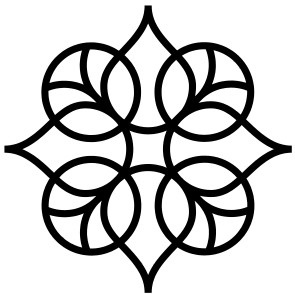
Harjoituksen toteutus

- Osallistujat pääsevät mukaan kahteen eri näyttötilanteeseen
- Näyttötilanne on sama ja yhtäaikainen kaikille
- Sovitaan roolit:
 - kouluttaja toimii näytön antajana
 - valitaan näytön vastaanottajat
 - Valitaan näytön vastaanottajien arvioijat = vertaisarvioijat
 - muut toimivat näytön havainnoijina / kommentoijina myöhemmin keskustelussa

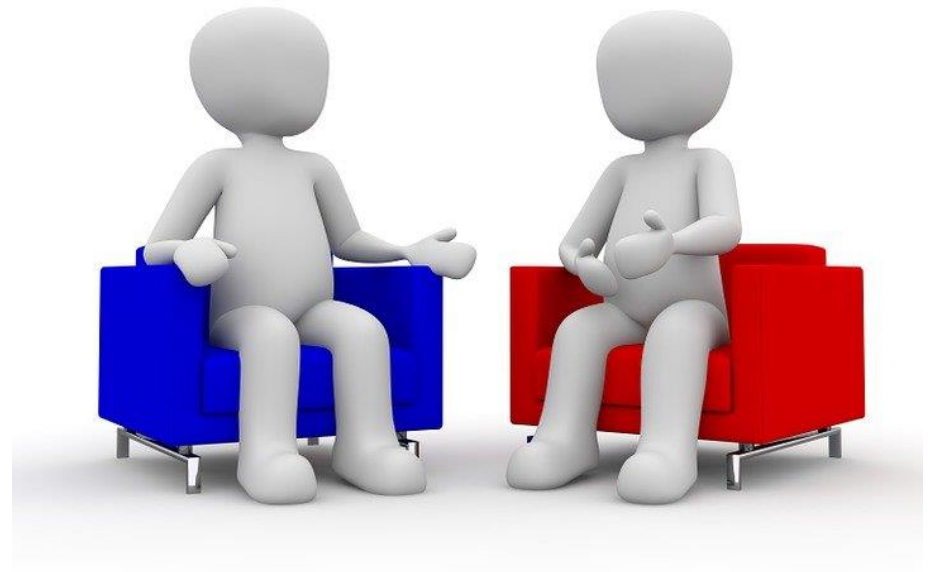
Harjoituksen kulku (n. 30 min)

1. Laiteajokortissa mainittuihin osaamisvaatimukseen tutustuminen
2. Näyttötilanne ja arviointipäätös siitä
 - Osaaminen suhteessa laiteajokortin osaamisvaatimukseen ja näytön yleisiin arviointiperusteisiin
3. Harjoituksen itsearviointi
 - Arviointi suhteessa harjoituksessa määriteltyihin hyvän arvioinnin kriteereihin
4. Itsearvioinnin kertominen ääneen muille
5. Vertaisarvioijat kertovat tekemänsä huomiot
6. Havainnoijat ja kouluttaja täydentävät arviointeja ja tehtyjä havaintoja
7. Yhteinen keskustelu osaamisen arvioinnista ja näytön vastaanottamisesta

Huomio!

- Harjoituksessa ei etsitä ”yhtä oikeaa” suoritusta
- Harjoituksessa rakennetaan yhteistä ymmärrystä hyvästä arvioinnista
- Harjoituksen jälkeen on syytä keskustella ”hyväksyty – tarvitsee harjoitusta” kriteereistä ja siitä, miten uusintaa kaipaava suoritus kerrotaan näytön antajalle

Kiitos!

jaana.kuorelahti@hyvaks.fi